

وحشت نامرئی جنگ هسته‌ای در شبه‌قاره

هند، پاکستان و چین در مسابقه‌ای بی‌امان برای کسب اقتدار نظامی و تسلیحاتی درگیر شده‌اند و این در حالی است که تب ضدتسلیحات هسته‌ای جهان را فرا گرفته است.

روی هم رفته می‌توان گفت آسیای جنوبی به سوی دوره‌ای جدید از تشنج و بی‌ثباتی، ناشی از توجه به تسلیحات هسته‌ای پیش می‌رود.

گزارشهایی که امریکاییها انتشار داده‌اند پاکستان را در سوءظن و نگرانی عمیق فرو برده است. در دسامبر سال گذشته ماهواره‌های جاسوسی امریکا تحرکاتی غیرعادی را در صحرای راجستان که محل فعالیت‌های هسته‌ای هند است ردیابی کردند و از این تحرکات عکسهایی به زمین فرستادند، این عکسها کارگران هندی را در حال کار گذاشتن میله‌های عظیم مربوط به آزمایشهای اتمی در زیرزمین نشان می‌داد. از سال ۱۹۷۴ که هند نخستین آزمایش انفجار هسته‌ای خود را انجام داد چنین فعالیت‌هایی در صحرای راجستان دیده نشده بود. مقامات هندی با عکس‌العمل سریع در مقابل انتشار این عکسها گفتند کارگران مشغول پاکسازی این صحرا از زباله بوده‌اند، ولی امریکاییها نگرانی خود را از آماده شدن هند برای آزمایش هسته‌ای دیگری ابراز کرده‌اند و به ناراسیمهارائو نخست وزیر هند برای متوقف کردن مقدمات این آزمایش هشدار داده‌اند: انجام یک آزمایش هسته‌ای دیگر نه فقط هند را با تحریمهای امریکا مواجه می‌کند بلکه جنوب آسیا را به دوره‌ای جدید از مسابقات تسلیحات هسته‌ای می‌کشاند:

سوال اینجاست که آیا رانو چنین خطری را خواهد پذیرفت؟ گرچه تمایلات ضد هسته‌ای بر تار و بود مردم جهان تنیده شده، ولی شرایط در آسیای جنوبی به صورتی است که این تمایلات در کشورهای منطقه مورد بحث مجال تجلی نیافته است.

رانو با مبارزه طلبی هندوهای میهن پرست و متعصب که انجام آزمایشهای هسته‌ای را در برنامه‌های انتخاباتی خود گنجانده‌اند رو به روست و پاکستان نیز مترصد آزمایش هسته‌ای از سوی هند است تا دست به نخستین انفجار هسته‌ای خود بزند. بی‌ظنیر بوتو نخست وزیر پاکستان هفته پیش گفت اگر هند بمب

هسته‌ای جدیدی را آزمایش کند کشور او با نخستین انفجار هسته‌ای خود به آن پاسخ می‌دهد. وی هشدار داد: «انفجار هسته‌ای از سوی هند پی‌آمدهای دردناکی برای شبه‌قاره در بر خواهد داشت.»

احتمال بروز چنین واقعه دردناکی کم نیست؛ سازمان ضد جاسوسی امریکا بارها هشدار داده است که مرزها میان هند و پاکستان «محتمل‌ترین مرزهای برای اقدام به یک جنگ هسته‌ای است.

در شبه‌قاره، اینک سه قدرت هند، پاکستان و چین در یک رقابت سه جانبه و تحریک‌آمیز هسته‌ای گرفتار آمده‌اند. هند نه به پاکستان اعتماد دارد و نه به چین و از آن بیم دارد که این دو کشور علیه هند اقدام به تباری و توطئه کنند. در حالیکه جاسوسان هر سه کشور عملیات مخفی یکدیگر را زیر نظر دارند، دانشمندان سه کشور در شرایطی بسیار سری سرگرم ساخت و آماده کردن نسلی جدید از سلاحهای هسته‌ای قابل حمل بوسیله موشکهای مدرن هستند. مکانیسم فعالیت‌های هسته‌ای این سه کشور به گونه‌ای است که نه امریکا و نه روسیه قادر به کنترل آن در شرایط جنگ سردی که میان این سه کشور جریان دارد نیستند. اینان دقیقاً شرایطی را می‌گذرانند که در سالهای جنگ سرد میان امریکا و شوروی حکمفرما بود: کنفرانسهای سران، برقراری خط سرخ تلفنی برای استفاده از آن در مواقع احتمال بروز جنگ هسته‌ای، معاهده‌های کنترل تسلیحات و ..... و در عین حال انباشتن سلاحهای هسته‌ای.

سوءظن سه جانبه

جنگ سرد در جنوب آسیا حاصل جنگهای طولانی و برخوردهای مرزی متعدد میان کشورهای این منطقه در چند دهه اخیر است. هند هرگز فراموش نمی‌کند چین هنوز هم مناطق وسیعی از سرزمینهای مرتفع هیمالیا را که در یک جنگ غافلگیرانه در سال ۱۹۶۲ تصرف کرد، در تصرف خود دارد. هند هرگز از نقشه‌های چین در استفاده از این ارتفاعات برای هجوم به هند غافل نبوده است.

این سوءظن دائمی چین را بر آن داشته که برای برخورداری از حمایت کشوری دیگر در منطقه، به

پاکستان نزدیک شود. کینه‌های دیرینه هند و پاکستان امروز در کشمیر به شدت متظاهر است. در جنگی بی پایان در کشمیر، همه روزه خونهای فراوان به زمین می‌ریزد و رقابت نابخردانه دو کشور هند و پاکستان در این ایالت حتی دامن جانوران اهلی را گرفته و دوطرف دامهای متعلق به یکدیگر را به مسلسل می‌بندند.

همه این رقابتهای حسادتها و کینه‌های دیرینه، هر سه کشور قدرتمند منطقه را برآن داشته که با توجه به فقدان هیچگونه اثر از پایان یافتن مخاصمات، به فعالیت‌های سری برای ساختن بمب هسته‌ای ادامه دهند.

در سال ۱۹۷۴ که هند اولین آزمایش هسته‌ای خود را انجام داد ذوالفقار علی بوتو نخست وزیر وقت پاکستان با خشم گفت «همه تمدنهای بزرگ جهان بمب اتمی دارند. تمدن‌های مسیحیت، یهود، کمونیستها و هندوها قدرت هسته‌ای هستند، پس چرا تمدن اسلامی از داشتن بمب اتمی محروم باشد.»

محرک هند در داشتن سلاح هسته‌ای همواره بیم از همسایگانش بوده است. جواهر لعل نهرو رهبر مسالمت‌جوی هند پس از آنکه چین در سال ۱۹۶۳ نخستین آزمایش هسته‌ای خود را انجام داد از اعتقادش بر این که: هند هرگز بمب اتمی نخواهد ساخت، دست برداشت و از آن پس در مقابل سنوالات متعدد مبنی بر این که سیاست هسته‌ای هند چیست سکوت اختیار می‌کرد. ژنرال بانرجی از فرماندهان عالیرتبه ارتش هند می‌گوید: «در زمینه استراتژیک هند نمی‌تواند عدم موازنه هسته‌ای میان چین و هند را تحمل کند.» مقامات عالیرتبه سازمان ضد جاسوسی امریکا بحران کنونی میان هند و پاکستان را به بحران کوبا در خلیج خوکها در سال ۱۹۶۲ تشبیه می‌کنند و مقامات کاخ سفید از اوضاعی که در شبه‌قاره حاکم است عصبی هستند. ژنرال شالی کاشوبلی رئیس ستاد مشترک امریکا می‌گوید: «اوضاع در شبه‌قاره بسیار نگران کننده است. به خصوص وقتی متوجه ظرفیتهای و ذخایر تسلیحاتی کشورهای منطقه می‌شویم این نگرانی دوچندان می‌شود، هر محرک کوچکی می‌تواند اوضاع را از کنترل خارج کند.»

دستیابی به سلاح هسته‌ای برداشته است. پاکستان رقم هنگفت ۶۳ در صد از بودجه خود را صرف هزینه‌ها و خرید تجهیزات نظامی می‌کند، و با آنکه وعده داده برنامه‌های هسته‌ای خود را متوقف کند حضورش در بازار قاچاق قطعات تسلیحات هسته‌ای نشان می‌دهد بار دیگر برای بدست آوردن سلاح هسته‌ای فعال شده است. در فوریه گذشته انگلستان یک دیپلمات پاکستانی را که قصد داشت به اسرار تکنولوژی حساس هسته‌ای دست یابد اخراج کرد. مقامات امریکائی می‌گویند مؤسسه علوم و تکنولوژی هسته‌ای در نیلور پاکستان موشک‌هایی برای حمل کلاهک‌های هسته‌ای ساخته است که از موشک‌های هندی پیشرفته‌تر است. منیراحمد رئیس کمیسیون انرژی اتمی پاکستان می‌گوید: «ما دیگر در سال ۱۹۷۴ قرار نداریم که با بی‌نوالی شاهد آزمایش هسته‌ای هند باشیم، ما هیچ تردیدی نداریم که هندها با سرعت مشغول ساخت سلاح‌های پیشرفته هسته‌ای هستند و معلوم نیست در کجا متوقف خواهند شد، ما چرا چنین نباشیم؟»

مأخذ: نیوزویک ۲۲ آوریل ۱۹۹۶
برگردان از سرویس ترجمه گزارش

امروز موازنه سلاح هسته‌ای در کشورهای جنوب آسیا چنان تغییر یافته که هر یک از آنها توانائی شلیک نخستین سلاح هسته‌ای را دارد. طبق اظهارات مقامات اطلاعاتی امریکا هر یک از کشورهای این منطقه دارای بمب هائی هستند که قدرت تخریبی آنها دست کم به قدرت بمبی است که به هیروشیما انداخته شد.

هند احتمالاً ۲۵ و پاکستان کمتر از ده بمب اتمی در اختیار دارند که هم می‌توان آنها را از هواپیما پرتاب کرد و هم از طریق کامیون‌هایی که از راه دور هدایت می‌شوند به هدف زد. هم هند و هم پاکستان از وسائل زدن بمب به هدف که قدیمی هستند راضی نیستند و با سرعت در حال تولید و توسعه موشک‌هایی هستند که قادرند کلاهک‌های هسته‌ای را حمل کنند. پاکستانها معتقدند که هند در آستانه آزمایش نخستین موشکها باظرفیت حمل کلاهک اتمی است و پاکستان نیز در این زمینه چندان عقب نیست. بنابراین آسیای جنوبی بر آستانه دوره‌ای هولناک و نازخ از مسابقه تسلیحات هسته‌ای ایستاده است.

همچنین قابل نصب روی کامیون و پرتاب از آن هستند. مقامات امریکائی می‌گویند آنها و روسها بارها از هندها خواسته‌اند تا از آزمایش این موشکها در نزدیکی مرزهای پاکستان خودداری کنند زیرا این عمل اقدامی است که پاکستان را به شدت تحریک می‌کند و تعهداتی را که اسلام آباد در مورد ساخت بمب اتمی دارد به مخاطره می‌اندازد.

ذوالفقار علی بوتو روزی گفته بود پاکستان حتی اگر لازم باشد شکم مردم خود را با علف سیر می‌کند و نخواهد گذاشت از نظر تسلیحات هسته‌ای از هند عقب بماند و به حرف خود عمل هم کرد. او به شکار دانشمندان اتمی در سرتاسر جهان دست زد و آنها را در مراکزی برای ساخت قطعات و مواد هسته‌ای لازم برای بمب اتمی به کار گماشت. شرکت‌های غربی نیز که به این نیاز پاکستان پی برده بودند برای فروش محصولات خود به اسلام‌آباد هجوم آوردند. دکتر عبدالغفور خان پدر بمب اتمی پاکستان می‌گوید: «طریقه‌ها برای پول مادر خود را هم می‌فروشند.»

به گفته منابع امریکائی پاکستان در سال ۱۹۸۷ همه قطعات ساخت یک بمب را که می‌توانست ظرف چند ساعت برای پرتاب آماده شود در اختیار داشت و حالا، زیر نظر دختر بوتو پاکستان گام‌های بلندی در راه

برنامه ساخت بمب‌های هسته‌ای هند بطور سستی کلاً بوسیله غیرنظامیان کنترل می‌شود و اسرار آن کمتر در اختیار نظامیان قرار می‌گیرد. (نهر و هرگز به ژنرالها اعتماد نمی‌کرد)، بنابراین بسیار مشکل است به برنامه‌های تسلیحات هسته‌ای هندی‌ها و اهداف آتی آنها از ساخت بمب اتمی پی برد.

هزاران دانشمند فیزیک اتمی زیر نظر هومی بابا دانشمند معروف اتمی هند در مرکز تحقیقات اتمی بابا به کار مشغولند. به گفته مقامات امریکائی هندها موانع بسیاری را از سرراه تولید بمب اتمی برداشته‌اند و در این زمینه پیشرفتهای چشمگیری داشته و موفق شده‌اند بمب‌های عظیم الجثه قبلی را به بمب‌های کوچک قابل حمل در کلاهک موشکها تبدیل کنند و اکنون در مرحله‌ای قرار دارند که بمب‌هایی با حداقل حجم را در کلاهک موشک‌هایی که ساخت آنها در مرحله پایانی است جای دهند.

در رژه‌ای که بمناسبت روز ملی هند در ژانویه گذشته در دهلی نو برگزار شد هندها موشک «پرتیوی ۵» را که قادر است یک کلاهک اتمی را تا مسافت دوست و پنجاه کیلومتر حمل کند به نمایش گذاشتند، سرد چنین موشک‌هایی برای در هم کوبیدن اکثر شهرهای بزرگ پاکستان کافی است. این موشکها

شرکت خدمات مهندسی پاسارگاد رایانه

همراه با سیستم‌های انبارداری و حسابداری و فروش رایگان و یکصد مگابایت نرم افزار رایگان

4 MbRAM-HDD540 Mb
Case Mini Tower - Mouse

486- DX2-66 به قیمت ۲/۳۰۰/۰۰۰ ریال
486-DX4-100 به قیمت ۲/۳۰۰/۰۰۰ ریال
PENTIUM-100 به قیمت ۲/۷۰۰/۰۰۰ ریال

با نمایشگر منتخب خودتان
تنها ما تمام اجزا را ابراستی گارانتی می‌نماییم
۷۸۹۳۳۹۰